

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm || Vitae aulicae

Schopper, Hartmann

Francof. Ad Moen., 1584

VD16 R 1015

Capvt III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70432)

Ferrea et- iam mētes libidine do- mantur. lentissimæ radices præstantissimos etiam ho- mines nonnunquam in horribilia & extrema cum animæ tum corporis coniiciunt pericu- la. Aded vt D. Hieronymus inter illecebras voluptatum & ferreas mētes libidine domari affirmare ausus sit. Verùm quia vulgaria & quotidiana satis ob oculos versantur exem- pla, diutius hîc immorandum non existimo.

VIII. *Anima luerte cui fidas, non enim illepi- dum extat Prouerbium, quo dicitur, Fide, cui autem, vide: Cùm in primis hoc seculo fi- des tuta aut illæsa nusquam, aut apud rari- simos inueniatur.*

CAPVT III.
ARGVMENTVM.

*Facta modis Vu'pes sua grādib. euehit audax,
Inuidiaq; Lupo non leue constat onus,
Scilicet interdum miscere satrata prophanis
Conuenit, Et Verum dissimulare iuuat.*

Reinke no- uã de Isen- grini inso- lentia nar- rationem instituit.

ME quando rursus nominat,
Infamiam nec propriam
Occultat Isengrinus,
Rem dicit acer Reinke,
Narrabo vobis integram,
Nam si recordor optime,
Secundus annus ducitur:
Quod ambo pertransiimus
Oras potentis Misnie
Et nationes Saxonum,
Immanis ecce cernitur
Spelunca montis ardui.

Ut vidit antrum scrupellam,
Ex corde mæsta clanculum
Lupus trahens suspiria
Famelicosus ingemit,
Quem penè nullis ferculis

Explebilem præsensimus,
Ut ruc posset omnium
Pestis vocari maxima.
Quapropter illum vocibus
Instigo sic mordacibus.
In hoc specu recondita
Dapes latent lautissima.
Quid immoramur in colam
Cito petamus impetus,
Quod sit amen ferocior
Resistat, aut cibaria
Nobis molestus abneget,
Hunc ense perforabimus.
Dilecte perge Reinike,

Infatiabi-
lis Ifengri-
nij voract-
tas.

Reinikes
astutia in
excogitan-
dis confi-
liis.

Exclamat Isengrinus,
 Hic immorabor interim,
 Tu diligenter omnia
 Perquire montis ostia,

Reinike in antrū mon-
 tis repit. Et redde si quid inuenis,
 Me certiore[m] protinus.

Sodalis Isengrinij
 Mei q[ue] ventris gratia,
 In antra repo proxima,
 Fossas q[ue] diligentius
 Inquiro montis singulas.
 Offendo tandem luridos
 Matris trahentes & bera
 Cercopitheci filios.

Reinike in antro Cer-
 copithecos inuenit. Hi q[ue] omnium nigerrimē
 Erant q[ue] crudelissimi:
 Vel angue quouis sauius

Oculi micabant ignes,
 Ut totus expauescerem.
 Hic cogitabam quippiam

Lenis ora-
 tio mitigat iram. Auferre qui vult, maxime
 Huic est necesse moribus

Utatur & Gnathonicis,
 Verbis q[ue] demulcentibus.

Quare saluto lenius,
 Matri q[ue] blandientium
 Primos honores defero,
 Mihi q[ue] iunctam sanguine
 Appello, laudo, prædico:
 Modestiam q[ue] fœtuum
 Admiror, atq[ue] laudibus
 Extollo pulchritudinem.

Id complacebo auribus,
 Eratq; dulcis cantio.
 Mox adferunt cibaria,
 Lautamq; mensam preparant.
 Tum sumptuosi fercula
 Mirarer et conuiuij,
 Et ture quis recogitet,
 In rupe montis inuisa,
 Rerumq; solitudine
 Quibus pararent fraudibus.
 At cum famem sedaueram,
 Carnem fugacis optimam
 Mater ferebat hinnuli:
 Hinc, inquit, adfer filijs,
 Tuq; porta coniugi:
 Agoperennes gratias,
 Valeq; dicens vltimum,
 De valle montis exeo.
 Hic omnium miserrimus
 Fagi sub vmbra proxima
 Sedebat Isengrimus
 Illius indignissimam
 Miseratus vnicè famem,
 De carne pinguis hinnuli
 Huic offerebam pallido
 Bolum sed optatissimum,
 Quod ipse dudum pessima
 Oblivioni tradidit:
 Memor nec optat amplius
 Mihi referre gratiam.
 Obiecta postquam pabula
 Ieiunus et famelicus

Reinike
 splendido
 conuiuio à
 Cercopi-
 thecis exci-
 pitur.

Ifengrini- Vorasset Ifengrinus,
 us inexplē Nondum refertus vndique
 bilis descri- Aut ferculis explebilis
 bitur. Situm requirit cancaui
 Reinike Et qualitatem liminis.
 qualitātē Spelunca dico, quam vides,
 situmq; an- Sinus habet mirabiles:
 tri Ifengri- Tamen sodalis vt meo
 nio expli- Fratri, quod vtilissimum
 cat. Videtur esse, consulam:
 Adire rupis limina
 Aut hic mane: e, liberum
 Tuis re' in quo partibus,
 Intrare si sententia
 St. u. delicata fercula
 Mensa dabuntur optima.
 Sed veritati parcere,
 Et multa debes fingere,
 Nam vera s' loqui voles,
 Hoc frater antrum disere,
 Et linque limen: impium.
 Veritas nō Qui veritatem dicere
 omni loco Incautus omni tempore
 & tempore Connititur, mendacijs
 di. cēda est Et nescit hanc conspergere,
 Is fluctibus grauissimis
 Iactatur tumultibus,
 Et multa perfert aspera.
 Ifengrini Respondet Ifengrinus,
 Multa ario- Meas amice Reinike
 gantia, Obtundis aures fabulis.
 Hac nostra prouidentia

Audi.

Audiunt à cunabilis,

Sic fatur & rupem petit.

Cum mox marinas simias,

Cen Ditis atri filias

Cum matre turpi conspici,

Exclamat atq; talibus:

Heu quid sibi deformia

Orci volunt hac pondera?

Dic mater ô turpissima

Talesne gignis liberos?

Aut ex paludis infera

Suam trahunt originem?

In omnium deterrimo

Vel Damonum cognomine,

Suffige talis in crucem,

Aut semen hoc inutile

Immerge ripa proximo,

Quod fata dant in flumine.

Fortuna si tales mihi

Habere donet filios,

Omnes profecto pessimam

Hos ad crucem remitterem,

Aut mox Abyssis luridos

Venarer illis incolas.

Hac & verba postquam percipit

Mater furens irascitur,

Aitque, quid & misime

In rupe nostra quaritas?

Nos nunquid omnes ludicras

Tu reris esse Simias?

Quid forma nostri stemmatis

Te vexa, atq; liberti?

Isengrini-
us & ipse
inuadit an-
trum
Isengrini
inconfice-
sata oratio

Cercopi-
thecorum
mater in Is-
engriniū
stomacha-
tur.

*Heroas amplos vidimus
 Qui laude summa pradi
 Mihi meis & filijs
 Non intulere dedecus.
 Sic noster illos Reimike,
 Rerum peritus omnium,
 Ad astra caeli sustulit.*

Ifengrini-
 us pergit
 conuitiari
 simiis.

*Tunc pergit Ifengrinus
 Conuiciari simijs,
 Dapesq; cure postulat,
 Matremq; dementiſſimam
 Turpiſſimamq; nominat.
 At illa iuncta filijs
 Vires ſuas recolligit
 Lupumq; plagis anxius
 Diſcendit indigniſſimis,
 Ut plenus atro ſanguine
 Taboq; vix diſcederet.*

*Qua cuncta, Rex, incommoda
 Ex mentis impudentia
 Sibi lupus confecerat,
 Parere dum vult nemini.
 Quod ſi mihi Vulpecula
 Vnquam fuiſſet moriger
 His ſortis infeliciter
 Non actus eſſet ſuctibus.*

COMMENTARIA.

h.

Rurſus perſtringitur auaritiæ vitiũ, nam
 veriſſimè hoc ſeculo iuxta Poëtam:

*Creuerunt & opes, & opum furioſi cupido,
 Ut cum poſſideant plurima, plura petant.*

Ele.

Elegans sanè & perutilis hic de veritate at-
 tingitur locus: Nempe vt is qui in seculo hoc
 versari cum hominibus desiderat, ita affectus
 fit, vt opportunitatem temporis, loci & per-
 sonarum in omnibus seruet & respiciat, linguâq;
 ad ea & omnes actus suos dirigat & disponat.
 Nemo enim viuit, qui semper id quod cupit,
 loqui audeat, aut perpetuo veritatis nitatur
 studio. Quamobrem pro commoditate tem-
 poris adhibenda & dicenda erit veritas. Om-
 nes quidè aperti, simplicis veritatis cultores,
 fraudisq; inimici adhibito tamen discrimine
 esse debebamus. Mea enim quid interest, quid
 Rome, Venetiis, aut alibi geratur? At si quan-
 do ab aliquo tanquam teste veritas exigitur
 & extorquetur, tunc noli parcere, imò in ve-
 ritatis lucem defensionemq; aliorum omnia
 quae potes, profer. Sed illud hominis acuti &
 ingeniosi proprium erit, veritatem suo loco
 sine aliqua nominis, famæq; detractioe aut
 dedecore occultare. Et hoc de seculi huius re-
 bus & moribus dictum velim. Nam in diui-
 nis rebus veritas etiâ è mediis nubibus erum-
 pat oportet, & si fractus illabatur orbis, tamè
 per veritatis studium vult laudari Deus, &
 ab omnibus gloriosè prædicari.

II.

Opportuni

tas tēporis

lociq; vbi.

que iā ob-

seruanda.

Veritas

quomodo

quando

dicenda.

In diuinis

rebus veri-

tas celari

non debet.

CAPVT IIII.

ARGVMENTVM.

Vult cū Vulpe lupus configere cominus armis,

Cum sua Verba graui teste probare nequit.

Omnia Vir sapiens prius experiatur, ad arma

Quàm ruat, aut hostem cominus ense petat.

T 6

Tunc